

Käimas on Rapla maakonna arengu- strateegia koostamine. Tegemist on dokumendiga, mis peaks olema kogukonna kokkulepe, emalaev, katus ja kompass, mis koondab ja suunab maakonna arengut ning käimasolevaid protsesse. Arengustrateegia koostamise eestvedaja on Raplamaa Omavalitsuste Liidu arendusjuht Tavo Kikas.

Mari Tammar

“Maakonna arengustrateegia koostamine on kohalike omavalitsuste ühine ülesanne,” räägib Tavo dokumendist, mis kannab pealkirja “Raplamaa arengustrateegia 2035+”. Ajaraami 2035+ andis ette rahandusministeerium, sest töös on ka “Eesti 2035+” arengudokumentide koostamine.

Ehkki esialgu võib tunduda arengustrateegia millegi igavana, on sisuliselt tegemist üheskoos unistamisega. “Tulevikku ennustada pole võimalik. Osa asju läheb palju kiiremini kui sa arvad, osa asju läheb aeglasemalt ja osa asju täiesti teises suunas. Kaugem perspektiiv on vajalik aga selleks, et lastaks jalad maast lahti ega oldaks kinni selles, et meil ei ole eelarvesse sisse kirjutatud – me ei saa seda teha,” räägib Kikas kaugelt ulatuvast arengustrateegiast, millega seoses on arutatud ka Kuusiku hobilennundusbaasi jms ulmelisi ideid.

Strateegia juurde kuulub siiski ka lähemat perspektiivi andev tegevuskava, mida valmistatakse ette järgmiseks neljaks aastaks.

Arengustrateegia koostamine pole “raketiteadus”

Selliseid arengustrateegiaid on maakonnas koostatud mitmeid, nii alustatigi varasema maakonna arengustrateegia, kehtiva maakonnaplaneeringu ja omavalitsuste arengukavadega tutvumisest. Neist võeti olulisi sisendeid, millele lisandusid teemarühmadest tulnud värsked ideed.

“Töörühmades analüüsisime, mis olukord praegu on, milline võiks tuleviku pilt olla, millised eesmärgid tuleks püstitada ja mis tegevusi tuleks teha, et nende eesmärkideni jõuda. Iseenesest see mingi “raketiteadus” ei ole,” ütleb Kikas läbitud protsessi kohta.

Töörühmades osalesid erinevate piirkondade ja valdkondade inimesed. “Kõige suurem grupp oli omavalitsuste tegevtootajad, kes pidevalt probleemide lahendamise ja asjade kavandamisega tegelevad. Aga meil oli ka teiste valdkondade esindajaid – Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, eraettevõtjad, MTÜ-d, rahandusministeerium ja veel erinevaid osapooli,” räägib Kikas. Samas tunnustab ta, et töö käigus on kogetud sedagi, et mingi valdkonna spetsiifilist teadmist jääb puudu, ent siis on kaasatud erinevaid spetsialiste lisaks. “Näiteks tänagi saatsin kirja Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusele, sest ühistranspordi teemat me ilma nendeta paika panna ei saanud, ja ka maanteeametiga on

Arengustrateegia koostamise eestvedaja on Raplamaa Omavalitsuste Liidu arendusjuht Tavo Kikas.
Foto: SIIM SOLMAN

Raplamaa arengustrateegia – kogukonna kokkulepe ja meie kõigi asi

mul plaanis veel eraldi kokku saada,” räägib Kikas.

Ka inimesel “tänavalt” on võimalik kaasa rääkida

Töörühmades valminud materjalidega minnakse nüüd omavalitsustele külla. Seal tutvustatakse senist tööd ja toimuvad arutelud, seejärel tullakse arengustrateegiaga avalikkuse ette. “Ühest küljest oleks tore tulla avalikkuse ette valmis ja klantspiltidega materjaliga. Teisest küljest, kui sa tahad, et inimestel oleks mingilgi määral võimalus kaasa rääkida ja arvamusi välja öelda, peaks materjaliga välja tulema võimalikult vara. Seega niipea kui see on vähegi esiteldav, hakkame seda inimestele näitama,” kinnitab Kikas. Nii et ka inimesel “tänavalt” on võimalus sõna sekka öelda. 15. novembril tuleb Raplamaa arengukonverents, mis on avatud üritus. “Hetkel tegeleme selle ettevalmistamisega. Sinna tulevad mõned inspireerivad sõnavõttud, maakonna terviseprofili ja arengustrateegia tutvustused ning tulevikudebatt,” räägib Kikas. Kes täpselt debateerima hakkavad, praegu öelda ei saa, aga nende seas on nii kohaliku kui ka riigitasandi arvamusi liidreid. Kui arengustrateegia on valmis, peab selle kinnitama ROL-i täiskogu, kes suunab selle edasi vallavolikogudele. Kõik Rapla maakonna neli vallavolikogu peaksid selle dokumendi kinnitama. Seaduses on ette antud

tärmin 15. jaanuar, mis ajaks see peaks olema tehtud.

Vajadusel jätkatakse aga mõtteringidega ka pärast dokumendi valmimist. “Praegu on huvi spordi valdkonna poolt, et nemad tahaksid põhjalikumalt arutada oma asju ja meil on servapidi olnud sellest juttu ka hariduse ja kultuuri valdkonnaga,” räägib Kikas sellest, et tegelikult tulevikuvisionidega töö jätkub. “Selles, et väga lühikese ajaga tehtud arengustrateegias pole kõike põhjalikult käsitletud, pole mingit traagikat – kui valdkonniti on vajadus konkreetselt minna, siis tulebki minna.”

Kas Tallinna “magamistuba” või iseseisev kant?

Üks vaieldamatult oluline teema arengustrateegia koostamisel on Tallinna lähedus. “Erinevatel aegadel on olnud erinev suhtumine sellesse, kuidas Rapla maakond suhestub Tallinnaga. Kas Rapla on Tallinna “magamistuba” või on ta väga uhke, iseseisev ja sõltumatu kant? Mina arvan, et meil on oma erisused, me ei ole sama mis Harjumaa.

Aga teisest küljest oleks rumal eitada, et me oleme seotud majandusruumi, inimeste liikumisruumi ja muu sellisega. Me peaksime seda unikaalset positsiooni ära kasutama, et me oleme kõige lähem maakonnakeskus Tallinnale,” räägib Kikas arengustrateegia lähteküsimustest.

“Rapla maakonnas on puhas ja turvaline elukeskkond, see on meie tugevus ja see on ka meie erinevus Tallinna lähiümbrusest. Seda tuleb hoida ja edasi arendada,” toob Kikas välja ühe olulise teema.

“Kultuurivaldkonnas võiks rõhutada näiteks huviharidust. Kätesaadavuse ja rahulolu uuringu järgi, mis 2014 tehti, oli see üks valdkondadest, millega Rapla maakonnas inimesed rahul olid. Ja kui vaadata analüüsi, on osalejate arvud väga palju tõusnud. Vanuserühmad, kellest räägime, on nii eelkoolialised kui ka täiskasvanud ja pensionärid – see skaala on palju laiemaks läinud,” tutvustab Kikas positiivseid näitajaid.

“Majanduses ja ettevõtluses on meie tugevuseks väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted ja mitmetahuline majanduselu. Selleks, et me püsiksime konkurentsis Harjumaa, oleks vaja, et ettevõtjate tootmine ja müük tooks rohkem sisse, siis oleks meie inimeste elujärg ka selle võrra parem. Kui iga ettevõtte teeb sammukese edasi, oleks see juba maakonna tasandil täiesti arvestatav areng,” mõtiskleb Kikas.

“Rapla maakond eristub selle poolest, et kõige suurem protsent siin elavatest inimestest töötab väljaspool oma maakonda, seepärast on meie jaoks oluline tähtsusega ka kogu liikuvuse temaatika. See on nii raudtee, maanteede kui ka ühistranspordi teema. On oluline, et saavutaksime neis küsimustes läbivad kokkulepped,” räägib Kikas.

Sellega peaks arvestama ka ministeeriumid

Seadusesse on kirjutatud, et maakondade arengustrateegiaid peaks arvesse võtma ka riiklikke arengudokumente koostades ning nendega peaks arvestama ka ministeeriumid. “Meie omavahel lepime arengustrateegias kokku ja siis on meil õigus seadusepügala alusel esitada küsimusi, miks valitsussektor ei arvesta sellega,” räägib Kikas dokumendi tähtsusest.

Maakonna arengustrateegia on aluseks ka uutele omavalitsuste üldplaneeringutele, milles fikseeritakse see, kuidas omavalitsused oma ruumise asju kavandavad. Samuti peaks see olema kooskõlas valdade arengukavade ja eelarvestrateegiatega.

“Selleks, et arengustrateegias püstitatud eesmärkideni jõuda, tuleb iga aasta jälgida, kuidas strateegia ja tegevuskava elluviimine edeneb,” räägib Kikas edasisest.

Olgugi et jutt arengustrateegiast ei kõla ehk kuigi loominguliselt, osutub see teema siiski väga kaasaaravaks. On põnev unistada oma kodumaakonnast ja kujutleda seda vaimusilmas paarikümne aasta pärast. Kas siis on Raplas juba veekeskus ja Märjamaa muusika- ja kunstikoolil uus maja? Kas siis tegutseb juba Raplamaa spordiakadeemia ja Kuusikul on hobilennundusbaas? Täna me seda ei tea, ent unistused võivad täituda – see on ühine kokkulepe, mis suunas Raplamaa areneb.